

OKÄND KONSTNÄR

*Carl Magnus Craelius (1773–1842), sångare och sångpedagog,
Jenny Linds första sånglärare.*

Runt miniatyrporträtt. Gouache. Osignerad. 8×7 cm. Monterad på kartong med gammal påskrift a tergo: »Hofsångaren C. M. Craelius / född d. 1773. / död d. 1842». Färgen längs kanterna nött och påverkad av fukt, spår av klister. Gammal ram medföljer (troligen originalramen, med glas). 5 000 KR

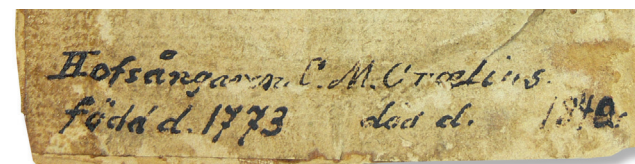
¶ Carl Magnus Craelius föddes på Kosta i Småland som son till direktören vid glasbruket, hovkamreraren Frans Kristian Craelius. Carl Magnus studerade i Uppsala och försökte sig först på en karriär som ämbetsman vid Storamirals-ämbetet och Kammarrevisionen. Han ledsnade dock snabbt på det administrativa rutinarbetet och skall ha varit frånvarande mest hela tiden. När han till slut varnades för försumlighet bestämde han sig för att satsa helhjärtat på musiken istället.

Craelius skall ha haft en härlig tenorstämma och var sångare vid Operan 1795–1806. Han tolkade sällan dramatiska roller men var framgångsrik som konsertsångare med koloraturarior ur italienska operor. Bland annat gjorde han succé med konserter i Leipzig och Berlin under sina utrikes resor 1802–1809. Craelius var utsänd med stipendium från Operakassan till Tyskland och Italien, dels för sin egen utbildning, dels för att skaffa italienska förmågor till operan. Det senare gjorde han också, men när de engagerade sångarna, däribland kastratsångaren Sebastiani, kom till Stockholm, drabbades de av operans indragning 1806–1809 under den svenska kulturens så kallade »järnår» i början av 1800-talet.

Efter hemkomsten övergick Craelius alltmer till att undervisa i sång, och det var på det området han fick sin största betydelse. Han hade bland andra Jenny Lind – nio år gammal – som elev. Hon menade senare att han var den förste, som gav henne rådet att bli operasångerska. Under sin makalösa karriär fortsatte hon att brevväxla med paret Craelius i Stockholm.

Craelius översatte även flera operalibretti och gav ut några solosånger, *Quattro pezzetti di canto*, omkring 1825. Han invaldes som ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien 1822. Hans första hustru, Johanna Fredrika Fredrisen, var dotter till hertig Fredrik Adolf och skådespelerskan Jeanette Fredrique Löf. Hans andra hustru Caterina Silvia Gertrude Calderari var italienska, och med henne fick han fyra barn.

Detta sympatiska porträtt var inte känt för redaktionen av *Svenskt biografiskt lexikon*, men hade utan tvekan blivit en bättre illustration till artikeln om Craelius än den enkla teckning av Röhl som kom till användning (band 9, 1931).

[#3193]

